

Yunak

4 1997

Пластовий Журнал

ЗМІСТ

Пластун Зрівноважений 2-3

Історія Пласту: 1962-1997 4-5

Портфоліо - Гайді Стефанишин-Пайпер 6

Традиції - Відзнака Начального Пластуна 7

Наш гурток - Орли з Торонта 8

Скавтинг - Джемборі на морі 9

Проекти - Андріївський Вечір 10

Огляди і Погляди 11

Табори - Зимові 12-13

Записки мандрівників - На вершку 14-15

Зелений світ - Схоронище для птахів 16

Здоров'я - Гіпотермія 17

Пісні - Пластові пісні на касеті 18

Гри на ковзанах 19

Провідництво - Як працювати в групі 20

Сторінка братчика і сестрички 21

Комп'ютери 22

Спорт - Олімпійські Новини 23

Тут і Там - ЗСА, Канада, Україна 24-27

Різне 28

4(343) 1997

ISBN 0044-1384

Ціна: \$4.50

Редактор
пл.сен.
Оксана Закидальська

© Мистецьке оформлення
Юрій Онук

Макетування
ст.пл. Данило Луців

ЮНАК - Журнал пластового юнацтва

Адреса редакції:

Yunak
2199 Bloor Street West
Toronto, ON M6S 1N2
CANADA
Fax: (416)763-0185

Адреса адміністрації:

Plast Publishing
144 Second Ave.
New York, NY 10003
USA
Fax: (212)475-6960

РЕДАКЦІЇ

Віт

Ви напевно звернули увагу на цікаві знімки з таборів в Україні, які ми помістили в останніх числах журналу. Знімки – робота нашого найновішого співробітника, ст. пл. Богдана Яцишина, про якого можете прочитати нижче. Друг Богдан не тільки фотографує але збирає інформації і статті про різні пластові заняття в Україні. Його цінні посилки приходять вчасно і регулярно, за що ми йому дуже вдячні.

В цьому числі кінчаємо описи мандрів по світі родини Колосів. Це була надзвичайно цікава серія статей на яку ми домовилися ще заки Колоси вирушили в дорогу. Може хтось із вас плянує також якусь подорож на довший час? Напишіть! В цьому числі ми також кінчаємо гру Доміно Пласт. Чи використовували ви цю гру на сходинах, щоб навчитися про історію Пласту? Напишіть!

Зближається ЮМПЗ'98 – ви вже отримали спеціальне число Із бібліотеки Юнака про Манітобу де буде зустріч. Наступні числа ЮНАК-а будуть мати додаткові інформації про зустріч. При кінці цього числа знайдете інформації про Конкурс на відзнаку ЮМПЗ'98.

Наш мистець, п-н Юрій Онух, який оформив ЮНАК-а, нас покинув! Він дістав працю в Києві як директор Фонду Сучасного Мистецтва, установа яка помагає розвитку сучасного мистецтва в Україні. Ми йому дуже вдячні за його мистецький вклад для ЮНАК-а і за три роки добровільної праці при оформленню журналу. Бажаємо йому багато успіхів у Києві і маємо надію що скоро цілий світ буде говорити про українське сучасне мистецтво.

СКОБ!

Оксана Захарчук
РЕДАКТОР

ст. пл. Богдан Яцишин, фотограф: Народився 30.09.1968 в селі Тиради на Львівщині, в сім'ї репресованих. В школі я був тихий і непомітний. Особливо подобалось креслення, малювання, географія, які на мою думку дали перший поштовх до фотомистецтва. Почав цікавитися фотографією в 12 років, але перші спроби наświetлення і обробки фільму були невдалі. Проте, це не відкинуло мое зацікавлення. В

середині 80-их років я фотографував друзів, родину і поступово наświetлення переходило на вищий рівень. Я фіксував безліч подій, які відбувалися в часі національного відродження: поїздки з драматичним гуртком при Товаристві Української Мови, політичні акції, мітинги, і т.п. Особливого задоволення і захоплення фотографуванням я діставав при створенні

Пласту в Жидачеві. Тепер я знімаю ще інтенсивніше і стараюсь сфотографувати вишуканий момент. Зараз мені подобається знімати емоції і незвичні положення об'єктів. Я постійно в пошуках незвичайного. Природа також є одним з об'єктів моєї фотодіяльності. Завдяки нашій організації я отримав змогу професійно підійти до фільмування. Стараюсь якомога більше охопити пластові табори і свята.

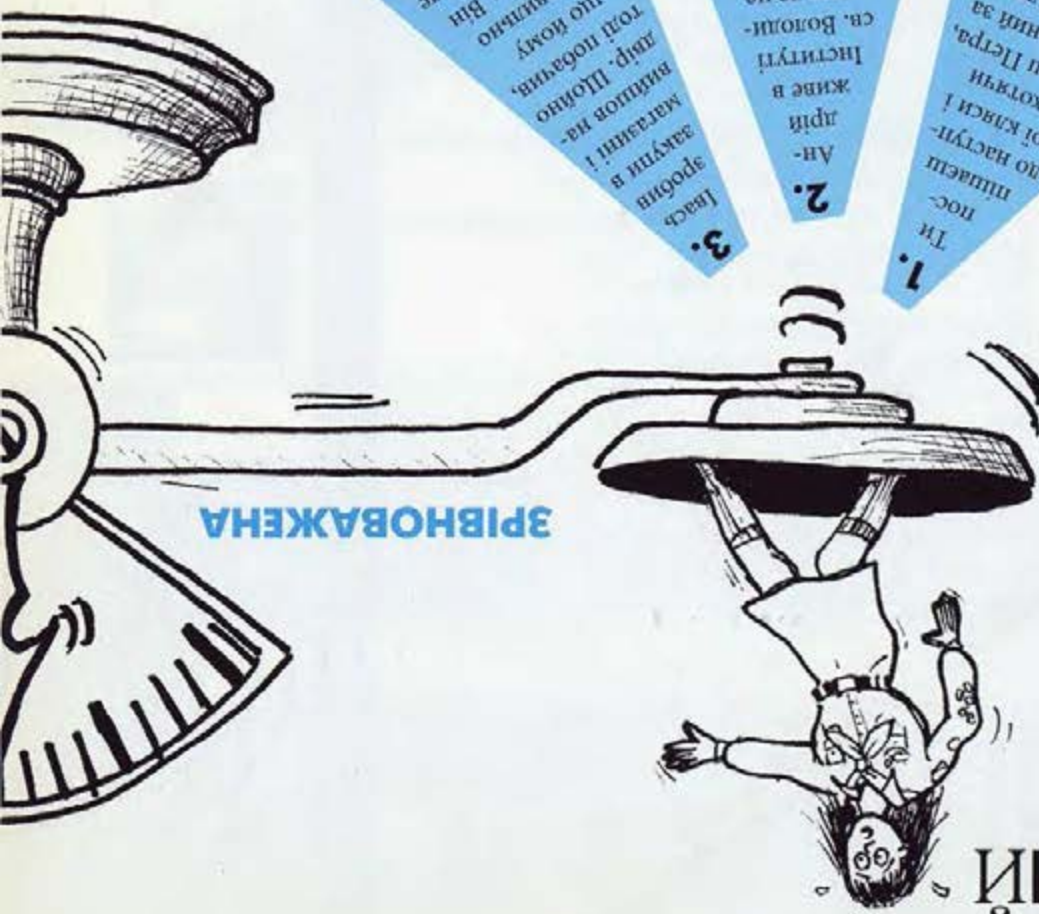
2 б) Ти повинен перепросити його і відійти. Чому? Часами важко судити коли треба протиставитися задири (bully) а коли відійти. Тому що Ти знаєш, що Петро часто поводить себе жорстко і не можеш передбачити його реакції, краще перепроси його і забирайся з його очей. Відійти від суперечки є часами ознакою сильної волі.

а) погнати його, щоб показати, що
свідок, який свідчить, що Ти
в) перепосилити його і відіти
інтелектуально рівнями собі
суперниками такими як, наприклад, Оскар

х ситуації де
но бути
важним.
Ти здохів?
Ти здохла?

Чи знаєш, що таке вара?
А рівновага?
Як пояснимо тоді слово
ЗРІВНОВАЖЕННЯ ?
Зрівноважена людина
контролює себе і не дає
під впливом хвилявих
емоцій - образи, гнів чи
розпачу. Прочитай описи
кількох ситуацій де
потрібно бути
зрівноваженим.
Що б Ти зробив?
Що б Ти зробила?

УВАЖАЮЩИЕ
КОМАНДА

Вміти володіти своїми
емоціями потрібне в
співноженні з іншими.
Зрівноваження конче
в скрутних, небезпечних
чи наглих випадках.
Прочитай описи кілька
ситуацій де потрібно
бути зрівноваженим.
Що б Ти зробив?
Що б Ти зробила?

ЗРІВНОВАЖЕНИЙ

6.в) Якщо це була помилка, дай йому нагоду допомогти Тобі знайти розв'язку. Може колись його знання ще припадуться Тобі.

5.а) Яра повинна покласти джинси і повернутися пізніше. Якщо є потенційно небезпечна ситуація, часами добре довіряти своїм інстинктам.

4. а) Остап повинен протиставитися хлопцеві. Чому? Остап повинен дати знати цьому задири, що він більше не хоче терпіти його поведінки. Інакше, це знущання буде продовжуватися і Остап навіть може стати жертвою інших таких задири. Яка різниця між цим а # 1?

6) Кажеш, що все нормально і що направивши коміт ютер пізніше. в) Ти даєш допомогти Тобі знайти розв'язку.

а) Покласти джинси, вийти з квартири і повернутися за пів години. б) Вона вже 10 хвилин чекала в черзі. Вона повинна зачекати, аж чоловік відійде.

5. а) Остап повинен протиставитися хлопцеві. Чому? Остап повинен дати знати цьому задири, що він більше не хоче терпіти його поведінки. Інакше, це знущання буде продовжуватися і Остап навіть може стати жертвою інших таких задири. Яка різниця між цим а # 1?

4. а) Остап повинен протиставитися хлопцеві. Чому? Остап повинен дати знати цьому задири, що він більше не хоче терпіти його поведінки. Інакше, це знущання буде продовжуватися і Остап навіть може стати жертвою інших таких задири. Яка різниця між цим а # 1?

ІСТОРІЯ ПЛАСТУ 1962-1997

Гра на сходини

Витніть чотирикутники із картону. Поділіть їх на дві частини (так як доміно). На першому доміно, на верхній частині напишіть ПОЧАТОК а на долішній частині - перше питання. Відповідь на це питання напишіть на горішній частині наступного доміно а на долішній - друге питання і т.д. Зробіть 23 доміно, таких як на цих сторінках. Перечитайте ці дві сторінки. Порозкидайте доміно і зложіть їх в ланцюг Історії Пласту 1962 - 1997. (Це може бути змаг на час).

КУПО

Перейшовши перехідний час переселення до нових країн, члени Конференції Українських Пластових Організацій (яких в 1962 було шість: Америка, Канада, Австралія, Німеччина, Великобританія, Аргентина) взяли до розбудови крайових організацій по своїх краях. Хоч у всіх краях постали подібні організаційні структури, обставини життя були різні. В кожній країні Пласт вибирав свої способи праці і витворював свої традиції. В той сам час, з'їзди КУПО, які відбувалися що три роки, підкреслювали єдність Пласту по світі. Число членів КУПО не мінялося, аж до 1991 року, коли прийнято в членство нові Крайові Пластові Організації - України, Польщі і Словаччини.

Табори

Пластові табори ставали більш різноманітними. Були мандрівні табори в горах - Скелястих Горах на заході Канади, Адірондекс і Кетскіллс на сході Америки, Альпах в Європі; водно-мандрівні табори; спеція-лізаційні табори - спортові, морські і лежачарські і табори на тему української культури. За такі табори відповідали курені: Чорноморці за морські, Червона Калина за спортові, Бурлаки за лежачарські а Перші Стежі за *Стежки Культури*. Щороку відбувалися лежачарські табори в Німеччині на які їздили пластуни із цілої Європи. Почалися міжкrajові вишкільні табори: *Лісова Школа* (1964); *Школа Булавних* (1968); *Золота Булава* (1971). В Канаді поширилися курінні табори, які плянували і організували самі юнаки і юначки.

ЮМПЗ

Що п'ять років відбувалися Ювілейні Міжкrajові Пластові Зустрічі, організовані на зміну Канадою і Америкою. В Німеччині і в Австралії ювілейні роки також були відзначені зустрічами на які часами приїздили більші групи здалека: наприклад, в 1983-му році до Німеччини поїхала велика група з Канади і Америки, а в роках 1981 і 1987 групові поїздки організовано до Австралії. ЮМПЗ в Америці відбувалися в роках 1972, 1982, 1992 - всі на Вовчій Тропі, хоч на ЮМПЗ'92 були табори для юнацтва в різних околицях східного побережжя Америки і Канади. В Канаді ЮМПЗ були в різних місцях: в 1967 на Батурині в Квебеку; в 1978 в Скелястих Горах Альберти; в 1987 році в північному Онтаріо, Оттаві і на Пластовій Січі. Спільними переживаннями і новою дружбою зустрічі закріплювали єдність Пласту.

Пласт і Українські Громади

У всіх країнах Пласт брав участь в українському громадському житті. Від початку існування Світового Конгресу Вільних Українців (1967), Пласт був його членом. Коли українські громади ставили пам'ятники Тарасові Шевченкові по містах своїх країн - в Канаді перед парламентом Манітоби в 1961; в 1964 у Вашингтоні; а в 1972 в Буенос Айрес, Аргентині - всюди пластуни брали активну участь у святкуваннях. Пласт включився у відзначення (в 1983) 50-ліття голоду в Україні і святкуваннях 1000 ліття християнства в Україні (1988). Пластуни були активними організаторами українського шкільництва: українська школа, зорганізована пластунами в Торонті, носить назву славної пластової виховниці - Школа ім. Цюпи Паліїв. Пластуни включилися у підтримку видання *Енциклопедії Українознавства*, зокрема станиця Торонто, де від 1963 року щорічні ярмарки приносили такі фонди, що Кіш Пластунок в Торонті став найбільшим фундатором Енциклопедії.

Д
О
М
П
А
С
І
Н
О
Л
А
Т

ПОЧАТОК

Скільки
було членів
КУПО в
1962 році?

шість

Як часто
були з'їзди
КУПО?

що
три
роки

В які гори
ходили
пластуни?

Скелясті і
Альпи

Хто
організував
спортові
табори?

Курінь
Червона
Калина

Коли
почалася
Лісова
Школа?

1964

Як часто
відбувається
ЮМПЗ?

Що п'ять
років

Коли була
велика
зустріч в
Німеччині?

1983

на
джемборі в
Нідерляндах

Коли помер
Дрот?

29 березня,
1968

Як називався
другий
Начальний
Пластун?

пл. сен.
Юрій
Старосоль-
ський

Хто став
членом
КУПО
в 1991?

Україна,
Польща і
Словаччина

КІНЕЦЬ

Де були
пластуни в
1995?

пластуни з
діаспори

Українська
Скаутська
Організація
Хто поміг
розбудувати
Пласт в
Україні?

по цій
Україні
Як назива-
ється
Пласт в
Україні?

Де
пласт після
1991?

Луцьку,
Києві і
Львові

Де поклали
пластові
гупки в
1990?

до
поштів'янів
в Україні

До кого
писали
пластуни
листи?

День
Солідар-
ності

Як
називався
день
12-го січня?

де-
сидентів
в
Україні

Кого під-
тримували
пластуни в
60-их роках?

1963

Пластові видання

Осідком Пластового Видавництва стало місто Торонта, де вийшло кілька засадничих пластових видань: друге видання *Дрота Життя в Пласті* (1961, третє поправлене в 1969); *Посібник Зв'язкового* (1970); *Батькам про Пласт* (1977) і друге видання пластового співаника *В дорогу* (1987). В 1963 році почав виходити журнал для юнацтва ЮНАК (журнал *Готуйсь* почав виходити ще в 1953).

Пласт і Україна

Важну частину пластової програми від 60-их до 80-их років віддано підтримці дисидентського руху в Україні. В 1975 році, за ініціативою Пласту, було проголошено 12 січня як День Солідарності всіх українців із дисидентами в Україні. Пластуни грали провідні ролі у створенні організацій підтримки дисидентів і брали участь у різних громадських акціях – протестах, голодівках, писанні листів до політ'язнів, розповсюдженні самвидаву (нелегальної літератури з України). Гупками, тереновими змаганнями і листопадними маршами, юнаки і юначки ознайомилися із рухом опору в Україні.

Відродження Пласту в Україні

Після II-ої Світової Війни Пласт був заборонений в Україні але при кінці 1980-их років, інформації про Пласт почали розходитися по Україні. В 1990 році постали пластові групи в Луцьку, Києві і у Львові а перший пластовий табір (після 1945) відбувся в селі Рожанка, в Карпатах, в літі 1990. Після проголошення незалежності України в 1991 році, Пласт поширювався скорим темпом по всій Україні. В квітні, 1991 затверджено крайовий статут і назву організації: Пласт – Українська Скаутська Організація. Пластуни з діаспори помагали відродженню Пласту: доставляли пластові матеріали, запрошували зацікавлених на вишколи виховників в Канаді і Америці, переводили перші вишколи в Україні. Пласт в Україні почав контакти зі Світовим Скавтським Бюром з наміром увійти в міжнародний скавтський рух. В 1995 році пластуни з України взяли участь у ХУІІ Світовому Джемборі в Нідерляндах.

Різне

Основоположник Пласту д-р Олександр Тисовський помер 29 березня 1968 у Відні, де його і поховано. В 1972 вибрано другого Начального Пластуна пл. сен. Юрія Старосольського, автора книжки *Велика Гра*, каденція якого тривала до його смерті в 1991 році. Третього Начального Пластуна – пл. сен. Любомира Ромакова, записано 10 серпня, 1997 на Соколі в Україні.

Членство по краях

Згідно із звітами на КУПО в жовтні, 1997, такі були числа пластунів в 1997 році: Австралія (317); Аргентина (117); Великобританія (116); ЗСА (2,484); Канада (1,230); Німеччина (194); Польща (102); Словаччина (148); Україна (4,414). Разом: 9,122.

Щоб зробити одну гру із всіх доміно поміщених до тепер, візьміть доміно із ЮНАК-а 1/97, поміняйте КІНЕЦЬ на перший запит із доміно в 2/97; КІНЕЦЬ із 2/97 поміняйте на перший запит із 3/97; КІНЕЦЬ із 3/97 поміняйте на перший запит у цьому числі. Будете мати ВЕЛИКУ ГРУ ІСТОРІЇ ПЛАСТУ - 85 доміно у 85-ліття.

Пам'ятники
Тарасові
Шевченкові

На що
збирали
пластунки
гроші?

Енцикло-
педію
Україно-
знавства

Коли
вийшло 2-е
Життя в
Пласті?

1961

Коли почав
виходити
ЮНАК?

Що ставили
у Манітобі,
Вашінгтоні
і Аргентині?

Лейт.-Ком. Гайді Стефанишин-Пайпер

Кандидат на австроната, Гайді Стефанишин-Пайпер вступила до Військово-Морських Флот (US Navy) в 1985 році і закінчила кілька термінів як офіцер-інженер при утриманні і напрямі військових флот. Її спеціалізація – рятування судна (salvage). В 1996 році Гайді вибрано до програми NASA і вона тепер переходить дворічну підготовку в астронавтській програмі. При закінченні програми, вона може бути вибраною до екіпажу космічного корабля (space shuttle crew).

Юначки станиці Чикаго зустрілися із астронавтом-кандидатом Гайді Стефанишин-Пайпер і запросили її до пластової домівки на інтерв'ю (більше про цю зустріч на ст. 24)

Чому ви рішили бути австронавтом? Я все хотіла бути пілотом, але мій зір не був відповідним. Відтак я почула про програму NASA де я відповідала всім вимогам і також могла бути свого роду пілотом.

Які є наукові вимоги прийняття до програми NASA? Я маю BS і MS в механічній інженерії з Massachusetts Institute of Technology. Молодою студенткою я все цікавилася математикою і технічними науками.

Як ви сприймаєте аспект небезпеки у вашій праці - наприклад, катастрофа Challenger? Я справді над тим дуже не задумуюся. Я знаю, що від мене вимагається, і я стараюся виконати свої обов'язки та завдання в найкращий, найбільш акуратний та детальний спосіб.

Як довго треба підготуватися на місію? Дев'ять місяців.

Нам сказано, що Ви належали до Пласту? Так, я належала до Пласту, була новачкою та юначкою в станиці Міннеаполіс. Я таборувала на вашій площі Беркут в Вісконсін три чи чотири рази. Я також таборувала в Монреалі та Вінніпегу. Я дуже любила таборувати. Мені найбільше подобалися теренові гри та лисячий біг.

Чи приналежність до Пласту якось вплинула на вибір Вашої кар'єри? Вплив Пласту напевно відіграв свою роль у формуванні мого світогляду. Я завжди любила табори, однострої, впоряд, порядок і дисципліну в Пласті. І бачите, кінець-кінцем я вибрала військову кар'єру при військово-морському флоті.

Про відзнаку: В листопаді вилетів Space Shuttle Columbia і перший раз в історії між американськими астронавтами був українець - Леонід Кайданюк. Вгорі відзнака цього лету, яку подарувала лейт.-ком Гайді Стефанишин-Пайпер чикагівським юначкам. На відзнаці не тільки прізвище Кайданюка, але, коло нього, знаходиться український прапор.

Відзнака Начального Пластуна

Згідно з традицією, Начальний Пластун вибирає собі таку відзнаку й знамено, які йому найкраще підходять. Поява знамена Начального Пластуна означає, що він є присутній.

Заприсяження Начального Пластуна, пл. сен. Любомира Романкова, Сокіл, Україна. 10.VIII.97

Відзнакою III-го Начального Пластуна, д-ра Любомира Романкова, є срібна пластова лілея переплетена золотим тризубом, а по обох боках лілеї є дві гілочки (дивись вгору). Кожна гілочка має по сім дубових листків. Гілочки є зв'язані пластовим вузлом. Знамено є волошковосиньої краски, а на ньому срібна лілея зі золотим тризубом. Гілочки з 14-ма листочками дуба та пластовий вузол дружби є золото-жовтої барви. Трилиста лілея переплетена тризубом символізує Три Головні Обов'язки Пластуна. Дві гілочки символізують пластунів і пластунок, а 14 листків дуба – 14 точок Пластового Закону, які дають силу духа пластунам. Вони є поєднані пластовим вузлом дружби, бо пластова лілея, Три Головні Обов'язки Пластуна й Пластовий Закон та синьо-жовті барви прапору є спільні для всіх українських пластунів довкруги світу. Це символи які нас в'яжуть, незалежно від того в якій країні поселення живемо. Сполучення синього тла й золотих красок підкреслює те, що III-ий Начальний Пластун є першим Начальним Пластуном інавгурованим у Самостійній Україні.

Відзнака Начального Пластуна 1954-1962

Відзнакою I-го Начального Пластуна, Сірого Лева (Северина Левицького) були дві золоті булави схрещені під пластовою лілеєю. Знамено було ясно зеленої барви зі срібною пластовою лілеєю і золотим тризубом та з двома золотими булавами схрещеними під лілеєю.

Відзнака Начального Пластуна 1972-1992

Відзнакою II-го Начального Пластуна, д-ра Юрія Старосольського, була срібна пластова лілея переплетена золотим тризубом, з двома золотими лавровими гілочками, схрещеними під лілеєю. Знамено було ясно-зеленої хакі краски.

НАШ ГУРТОК

ОРЛИ - гурток розвідувачів III-го куреня ім. С. Петлюри в Торонті. Ми всі маємо по 17 років і є в 12-тій класі. Хоч колись нас було більше а тепер тільки чотири, ми всі активні пластуни. Цього року, ми всі брали участь в 36-ій Орликїадї де Андрїя вибрано на заступника Гетьманича. Ми тепер переходимо III-ий етап, а в лїтї 1998 року - вгадайте де ми будемо?! ВСІ НА ЮМПЗ'98 У МАНІТОБІ!

пл. роз. Андрій Колос (зліва)

Мені подобається альпіністика, сно-бордінг, орієнтування та подорожування. Я граю відбиванку в школі. Ціллю моєї шкільної дружини є дійти до фіналів Онтаріо наступного року. Я є курінний III-го куреня і братчик роя *Пантера*. При кінці весни, я вернувся із подорожі довкола світу. Останнього року я вилазив цілий *Mt. Nemo Quarry*. В 1998 році я пляную закінчити III-ий етап та бути братчиком на новацькому таборі. Цього літа я мрію вилізти на *Grand Teton (Wyoming)* або *Longs Peak (Colorado)*. Мій гурток складається із щирих друзів, котрим можна довіряти з будь-якою таємницею.

пл. роз. Михась Оленич (справа)

Я вчуся в *Bishop Allen Academy*. В школі мені подобається математика і спів, а поза школою – їздити на скейтборд та на ровері. Цього року я з гуртком їздив на Орликїяду де я був офіційним покушувачем їжі. В 1998 році я поїду на ЮМПЗ'98 щоб там зустрінути юнаків і юначок із цілого світу. Всі в моїм гуртку є моїми товаришами і я щасливий бути його членом.

друг Данило Попадинець

Я є член куреня *Вовкулаки* і мого псевдо "Оратор". Працюю як інженер в компанії *Bombardier*, яка будує літаки. Це мій перший рік як виховник гуртка *Орли*. З гуртком мені найкраще подобається їздити на прогульки, на канойки, ровери, лещата та лазити по горах. Ми плянуємо більше прогульок на 1998 рік.

пл. роз. Марко Микитчук (зліва)

Мені подобається скелелазіння, снобордінг, скейтбордінг та грати регбі. Я люблю ходити в природу. Минувшого року я був братчиком на новацькому таборі і був на курінно-станичному таборі. Мій гурток є дуже цікавий і складається із моїх близьких приятелів. Ми всі розуміємо один одного.

пл. роз. Адріян Федина (справа)

Мені подобається канойкарство (влітку і восені) а взимку я їжджу на мандрівних лещатах. Я маю всі компакт-диски групи *The Ukrainians*. В моїй opinii, це найліпші музиканти в світі. Цього року я здав тести першої допомоги, був на канойкарській прогульці в Кіларні Парку і в Алгонквін Парку і братчиком на новацькому таборі. В 1998 році я пляную знову поїхати на новацький табір. Я

також поїду на Україну, в серпні, після ЮМПЗ'98 і відвідаю Київ, Львів і Ужгород. Я є членом цього гуртка ще від новацтва, коли ми називалися *Козаки*. Ми всі добре знаємося і через роки, переведені разом, стали добрими друзями.

Scouting

Від 1-го до 8-го серпня 1998, Скавти Фінляндії організують Міжнародний Скавтський Морський Джемборі - Сатаганка IX. Табір відбудеться в Архіпелазі Аланд, в південно-західній частині Фінляндії. Саме таборовище буде на місці фортеці Бомарсунд, яка була збудована 1832-1854 як військова фортеця в часи коли Аланд був в Російській імперії. В 1812 році Росія забрала Фінляндію від Швеції і Фінляндія була під Росією аж до 1917 року. Фортеця була зруйнована британсько-французькими військами в 1854 році під час Кримської Війни. Залишилися тільки вали і башти фортеці.

Число учасників табору (відкритий для всіх скавтів, хлопців і дівчат 12 і більше років, які мають досвід в табірництві і зацікавлені морським скавтуванням) є обмежене до 1,500. Організатори джемборі заохочують скавтів із інших країн до участі в ньому. Програма джемборі буде включати традиційні заняття морського скавтування.

The Guides and Scouts of Finland
International Sea Scout Contacts
c/o Stefan Asplund
Aallonhippu 7 A 21
02320 Espoo, Finland

Інтернет: <http://www.partio.fi/satahanka98>

АНДРІЇВСЬКИЙ ВЕЧІР

Юначки X-го куреня в Торонті, які переходять програму III-го етапу, zorganizували проєкт Андріївський Вечір. До помочі попросили гурток юнаків Чорних Вовків а на вечір, який відбувся 10-го грудня 1997, - запросили всіх юнаків і юначок станиці. На вечорі юнаки і юначки перевели традиційні андріївські гри і ворожіння. Одна така традиція - кусання калити, де хлопці старалися вкусити колач. Було ворожіння руки, де долю з долоні читав чаклун. Було ворожіння виливанням воску - розтоплений віск виливали на холодну воду. Віск застигав на воді і коли його підносили вичитували різні візерунки, а навіть і постаті. Український народ перебрав в спадщині від своїх предків дуже багато легенд, переказів і звичаїв. Андріївський вечір - один такий звичай.

Чи потрібно вам zorganizувати проєкт? Подивіться в українські традиції - там напевно знайдете багато можливих проєктів.

(вище) Марко Чурилович виливає віск і ворожить.
(нижче) Наталя Юник ворожить - читає долоню Софійки Шумелди, Катя Груненко чекає на свою чергу.

Андрея Фіголь тримає калиту а Андрій Заярнюк (якого тримає Ярема Грицишин) старається її вкусити (калиту, не Андрею). Андрій (той що кусає) і Ярема приїхали зі Львова до Торонта щоб взяти участь в Андріївському вечорі і довідатися про свою долю.

Написав до ЮНАК-а пл. роз. Ярослав Дідух,
ХІУ-ий курінь, Ст. Кетеринс:

Тернус – так називається музична група в якій я граю на бубнах. В групі є нас четверо – мої приятелі зі школи і з Пласту. Ми вже разом граємо два роки і мали виступи в різних залах Ніягаського півострову. Останньо ми виступали на шкільних змаганнях які називалися *Battle of the Bands*. Із 17 груп, які змагалися, **Тернус** зайняв четверте місце. На другий рік ми надіємося виграти перше місце! Надхнення для нашої музики дають такі групи як *Koan*, *Sepultura* і *Tool*. Не всім подобається наша голосна музика, зокрема нашим родичам! Але молоді подобається енергія нашої музики. Ми віримо, що молоді подобається наша музика тому, що ми самі є нею захоплені і вміємо передати це захоплення.

Багато людей думають, що наш стиль музики не корисний. Але сьогоднішня молодь є часто розчарована і розстроєна, а наша музика дає їм нагоду виявити свої почуття. **Тернус** вже випустив професійно записану тасьму і планує випустити цього літа другу.

Лист від гуртка Мари

Чи вас турбують деякі речі, що діються у вашому курені чи в станиці чи може в пластовій організації? До ЮНАК-а прийшов лист від гуртка *Мари* в Торонті який гурток написав на своїх сходинах. *Мари* затурбовані Пластом, як можете прочитати в їхньому листі. Яка ваша думка - чи щось подібного чи може зовсім іншого ви думаєте про Пласт у вашій станиці. Напишіть нам.

Пласт "Кінець – чи новий початок?"

Пласт, організація української молоді, помало розпадається в Торонті. Два роки тому, ІУ-ий курінь складався із п'ять гуртків від 12 до 18 літ, а сьогодні лишилися тільки 12 до 15 літ. Набираючи нових членів, ми втратили багато учасниць і розвідувачок. Також є великий брак виховників на таборах і в гуртках. Наприклад, курінні табори цього і останнього року майже були відкликані.

Ви напевно запитуете те саме, про що й ми себе запитуємо – чому це сталося? Є причини, які завжди були і будуть, такі як: вечірня школа, університет, робота і так далі. Але теперішня найважливіша причина є та, що Пласт людей більше не цікавить і люди більше не дбають про своє коріння в Пласті.

Це, напевно, звучить так, що це кінець Пласту в Торонті, але це не цілком правда. В станиці є члени які справді дбають про майбутнє Пласту. Вони стараються приходити на сходи, бути на таборах і інших заняттях. Це допомагає нам в Пласті, але цього не досить. Навіть, якщо ви здобули третю юнацьку пробу, то це не мусить означати, що ви закінчили з Пластом. Не є обов'язковим, щоб ви були в виховному секторі. Пласт допоміг вам коли ви виростали, тепер ваша черга щось віддати Пластові.

гурток Мари, ІУ-ий курінь, Торонто.

ОГОЛАЗДАМІ ПОГОЛАЗДАМІ

ЗИМОВІ

КРОК ЗА КРОКОМ

ТАБОРИ

Коли Ти йдеш в мандрівку в літню пору, Ти не починаєш із чотироденної мандрівки в ліс із повним вирядом, а вчишся поступово давати собі раду в лісі. Спочатку йдеш на одноденну мандрівку, тоді на мандрівку з нічлігом і поволі набираєш досвіду і вміння. Так само, зимове таборування чи зимові мандрівки вимагають вміння собі давати раду серед зимової природи. Це вміння можна набути лише поступово. Твоє зимове таборування повинно розвиватись такими ступенями:

- початкове - в кабіні, курені чи колибі з ватраном або піччю
- засадниче - під шатрами
- експертне - в схоронищах зі снігу

Перед зимовою мандрівкою, таборовики повинні довідатися, як давати собі раду при низькій температурі, який виряд потрібний і яка одяга необхідна. Ось найбільше поширені мильні поняття про зимове таборування:

Шкіряні мандрівні чоботи затримують тепло в ногах.

НІ! Добре припасовані мандрівні чоботи не дозволяють потрібної циркуляції крові в ногах, зокрема коли вбереш додаткові пари шкарпеток. *Mukluks* чи високі чоботи є кращі на зимові мандрівки. Вони повинні бути вільні так, щоб змістилася нога і кілька пар шкарпеток і щоб вогкість могла випаровуватися.

На зимовій прогульці найкраще загриєшся при вогні.

НІ! Якщо тепло вогню Тебе гриє коли Ти в зимовій одязі, та одяга не дає Тобі досить інсуляції. Одяга, яка хоронить Тебе від холоду повинна також хоронити Тебе від тепла. Щоб Тобі було тепло, Ти повинен вдягнути правильну одягу, їсти харчі, які дають енергію, пити багато плинину і лягати спати в теплий спимішок. Це Тебе буде гриє краще ніж стояння біля вогню.

В низькій температурі можна все робити так само швидко як тоді, коли тепло.

НІ! Зробити щобудь коли зимно забирає багато більше часу ніж це саме зробити коли тепло. Ескімоси рухаються поволі і дають собі досить часу щоб закінчити те, що потрібно.

Харчі, які мають багато цукру чи крохмалю дають досить енергії в зимову погоду.

НІ! Цукор і крохмаль заскоро спалюються, щоб Тебе добре гриє. Харчі, в яких є товщі, складні вуглеводи (*complex carbohydrates*) і протеїна кращі для енергії.

Під час зимової прогульки не потрібно пити воду.

НІ! Зимнє повітря є дуже сухе і витягає вогкість із Твого тіла з кожним Твоїм віддихом. Коли зимно, Ти можеш не відчутти спраги але Твоє тіло потребує плинину, щоб запобігти осушенню (*dehydration*), яке може привести до охолодження (*hypothermia*). На прогульці потрібно пити 2-3 літри води на день, навіть взимку.

ЯК ВІТЕР ВПЛИВАЄ НА ТЕМПЕРАТУРУ

Більший мороз у безвітряну погоду може бути приємніший за менший у вітряну погоду.

Вітер (м/год)	5	10	15	20	25	30	35	40	
Темп. (°Ф)									
30°	27°	16°	9°	4°	0°	-2°	-4°	-6°	Мала небезпека
25°	21°	10°	2°	-3°	-7°	-10°	-12°	-14°	відмороження
20°	16°	4°	-5°	-10°	-15°	-18°	-20°	-21°	
10°	6°	-9°	-18°	-25°	-29°	-33°	-35°	-37°	Зростає небезпека
0°	-5°	-21°	-36°	-39°	-44°	-48°	-49°	-53°	відмороження
-10°	-15°	-33°	-45°	-53°	-59°	-63°	-67°	-69°	
-20°	-26°	-46°	-58°	-67°	-74°	-79°	-82°	-85°	Велика небезпека
-30°	-36°	-58°	-72°	-82°	-88°	-94°	-98°	-100°	відмороження

ЩО РОБИТИ, ЩОБ НЕ МЕРЗНУТИ

Твої життєво-необхідні органи (*vital organs*) – серце, нирки – потребують рівномірної температури, около 37° С (98°Ф), щоб правильно працювати. Якщо Ти невідповідно одягнений, а на дворі дуже зимно, температура Твого тіла може впасти і ці органи перестануть працювати. Це називається гіпотермія (дивись ст.17). Щоб запевнити належну температуру свого тіла, треба правильно одягнутися коли йдеш на зимову мандрівку.

ОДЕЖА

1. Одягайся верствами. Верстви одягу затримують тепле повітря коло тіла і між ними. Це і є інсуляція. Чим більше верств, тим Тобі буде тепліше.

2. Одягайся сухо. Вогкість і вода відтягають тепло від тіла. Якщо на дворі мокро чи вогко, зовнішня верства одягу повинна бути непромакальна.

3. Не перегрівайся, щоб не потітисся. Піт мочить тіло і одягу, а вогкість і вода відтягають тепло.

ВЕРСТВИ

(а) Спідня білизна - повинна відтягати вогкість тіла в верству (б)

(б) Одяга - відтягає вогкість з верстви (а).

(в) Інсуляція - затримує ще більше теплого повітря.

(г) Верхня одяга - охороняє від зовнішнього холоду, вітру і вогкості; повинна бути непромакальна, щоб не впускати вогкість.

Це четверта стаття із нашої серії *Записки мандрівників* родини Колосів з Торонта про мандри по світі Андрія, Лесика і Данія і їх батьків - Богдана і Христі. Колоси вирушили з Торонта в вересні, 1996 і вони вже нам писали про свій побут в Україні (ЮНАК 1/97), про мистецтво у Львові і свої мандри по Європі (ЮНАК 2/97) і про чари Єгипту (ЮНАК 3/97).

МАНДРІВКА ЧЕРЕЗ ПЕРЕВАЛ

- Котра то година?
- Третя.
- То не може бути! Я щойно ліг спати!
Але сон мене не чіпав, я тільки відпочивав на ліжку.

Нам вже настав час вирушати в далеку дорогу. Вбрали ми на себе пухові куртки, шапки, рукавиці, чоботи, поховали мішки до снання, запакували наплечник - все при світлі трьох свічок, котрі горіли на підвіконню серед темної кімнати.

Спаковані, ми рушили через двері нашої кам'яної колиби. Надворі на нас чекав гід. Повідомивши нас, що кухарі ще не повставали, встроїв нам до наплечника боханець хліба. Ним поділимося пізніше на сніданок.

Рушили в далеку, зимну дорогу, все вгору та вгору. Ішли ми вузькою, приморзлою стежкою, витоптаною в глибокому снігу. В квітні тут вже не мало бути снігу! Наш портер сказав нам, що буде продовжувати в

НЕПАЛ у двох вимірах довжини і ширини. Це країна, яка розташована в Азії поміж Індією та Тибетом. Тут низини починаються від моря, а гори кінчаються на горі Еверест. Це проста і бідна, яка у деякій мірі залишає свою своєрідну культуру, звичаї та традиції незрозумілі.

НЕПАЛ манить альпіністів, мандрівників, любителів природи, недоступністю стежок, завдяки чому більшість туристів, опинилися в Непалі.

Ми йшли по горах та мандрувати крутими стежками. Крім того, ми шукали можливості для прогулянок. І ми знайшли

шкарпетках, бо його черевики дуже ховалися. Ну, що робити? Ми дали йому пару шкарпеток, і він їх надів поверх черевиків. Ми поволі продовжували мандрівку.

Лізли ми на перевал, біля Анапурни, де останньої осені команда з України видряпалася на один із верхів. Ми відчували холод. Треба було ставати, щоб розтирати пальці в ногах. Чим вище йшли, тим важче ставало дихати.

Десь в третині дороги, біля першої колиби, сонце зійшло над верхами гір. Нагло стало ясно і тепло. Напившись гарячого чаю, поївши хліба та горі, ми рушили на вершок перевалу - 5,416 метрів висоти. Сонце жарило, дорога щоразу ставала більше плоска, зате дихати було важче.

Ми смарувалися плинном проти сонця - шию, лице, вуха. Лише пізніше виявилось, що цього все ж таки не було досить! Ми попекли шкіру попід носом та на кінчиках вух.

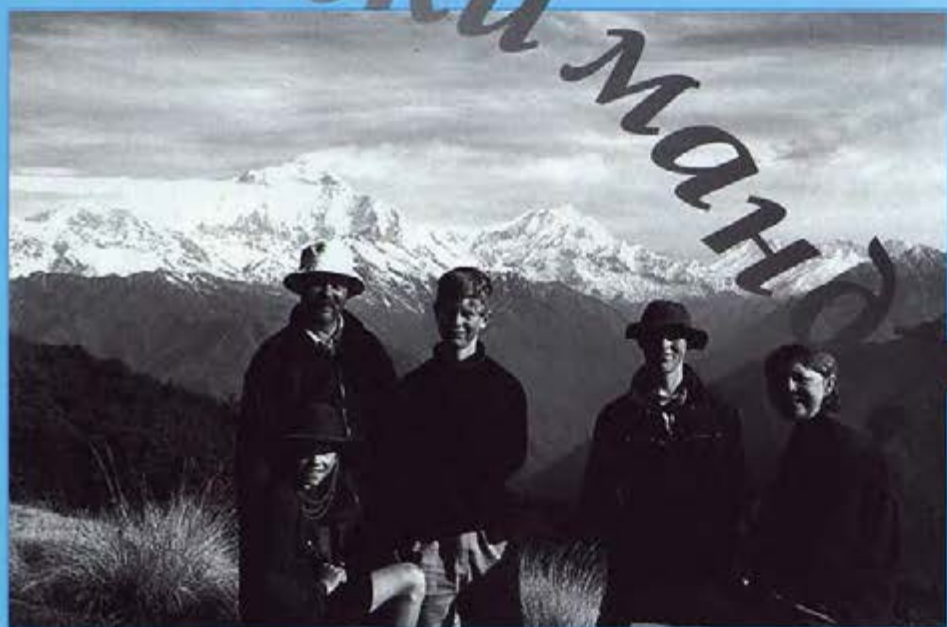

рини, це відносно мала країна, яка
том, Китаєм. Зате у вимірі висоти, це
наються зі 100 метрів понад рівнем
ест, 8,848 метрів висоти. Це країна
ишилася ще в середньовіччі. Тут пле-
релігії, які нам мало відомі і мало

ків та відвідувачів своїми чарами
ввічливістю населення. Ми, як і
з мрією і ціллю побачити Гімалайські
ками в саме серце країни. А в
айти визов справжньої пластової
все це, і багато чого більше!

Записки мандрівників

На знімках: (з прапорами) Thorung La
Pass, Annapurna Circuit (5,416 м)
(біля статуї) Лесик, Даньо, Андрій і
Буда в Катманду
(зліва) наплечники портерів
(по середині) Родина Колосів на тлі гір
Annapurna Himal
(в горі) Андрій, Лесик і Даньо на тлі гір
Dhaulagiri Himal
(в долині) святиня мавп на горі
Катманду

Хто би думав що сонце аж там загля-
датиме!

Крок за кроком... і ось-ось вже буде-
мо на вершку перевалу! Чи дійдемо?
Нараз, за закрутом ми побачили вже
нашу ціль ... другу колибу, а недалеко
неї – купицю каміння з непальськими
прапорцями! Такі прапорці ми бачили
вже не раз. На них є виписані молитви,
і люди вірять, що з кожним поворо-
том прапорця на вітрі, ці молитви
линуть в небеса.

Ми дійшли! З великим самозадово-
ленням оглядали ми велич і красу
природи довкола нас. З наплечника ми
витягнули свої прапори та стали до
знімкування. Перед нами далі ще
залишилася довга дорога, але цим

разом в долину.

Того дня ми мандрували одинадцять
годин. Пізніше довідались, що лише
50% людей котрі того ранку почали
прогульку, таки того ж дня перейшли
перевал. Інші завернули з наміром
пробувати вдруге.

Ця прогулька відбулася в Непал, де
ми перейшли понад 235 км впродовж
20 днів. Наш найдовший день був
саме цей, описаний вище.

Коли я того ранку пробудився з
легкого дрімання та запалив свічки, я
ніяк не здавав собі справи, як довго і
як важко будемо змагатися! Але якось
пережили та перемогли найскладніші,
найважчі перешкоди.

пл. роз. Андрій Колос

Багато видів птахів ховається під час бурі в дуплах дерев та в пеньках. У зимову ніч, коли температура різько паде, птахам тяжко знайти відповідні схоронища. Навіть дуже густа ялиця може не дати пташці досить охорони щоб вона не замерзла на смерть. Зроби пташкам, які зимують коло Твоєї хати, добре діло і збудуй їм "гуртожиток". Ось як можна це зробити.

СХОРОНИЩЕ ДЛЯ ПТАХІВ НА ЗИМУ

Кімната може бути ширини 35-46 см (15''-18''), височини 40-50 см (16''-19'') і глибини 30 см (12'').

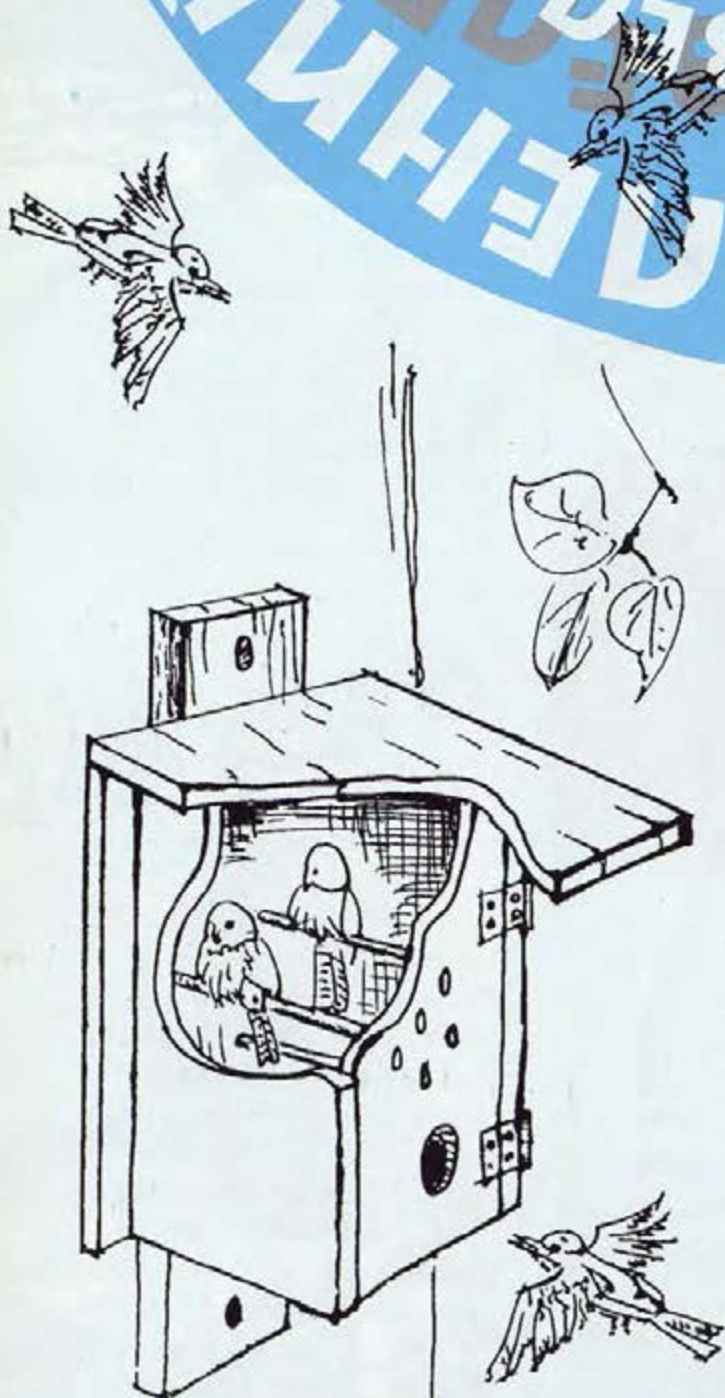
Зроби кілька сідал з округлих патичків 0.7 см (1/4'') або 1 см (3/8'') діаметру і змонтуй їх в середині пачки на різних височинах.

Зроби дірку, через яку птахи можуть влітати в середину пачки. Примісти її на нижній частині пачки, щоб через неї не втікало тепле повітря, яке буде підноситися у верх. Добре було б мати одну пачку для менших птахів а одну - для більших. Різного виміру дірки будуть приманювати різного виду птахів.

Зроби пачку якнайбільш щільну. Не давай жадних дірок на вентиляцію ані на осушення.

Дай завіси спереду замість зверху, щоб можна було пачку легко і добре вичистити коли скінчиться зима. Можна вставити защіпку, щоб тримала двері щільно замкнені.

Дай пачку в захистку на полудневому боці хати або великого дерева. Як прийде літо, закрий пачку, або сховай її, щоб в ній не замешкали горобці чи миші.

ГІПОТЕРМІЯ

Зниження температури тіла до такого рівня, що нормальні функції мозку і м'язів порушуються

Причини на гіпотермію

- ☐ холод
- ☐ вітер
- ☐ неправильна одяга або виряд
- ☐ незнання небезпек гіпотермії
- ☐ вогкість
- ☐ виснаження
- ☐ осушення
- ☐ погане харчування
- ☐ пиття алкоголю

Симптоми гіпотермії

- ☐ відчуття холоду
- ☐ тремтіння
- ☐ сповільнені рефлексії
- ☐ втрата рівноваги
- ☐ невиразний зір
- ☐ занепад сил
- ☐ непритомність

З
Д
О
Р
О
В'Я

Як діяти у випадку гіпотермії

Головний принцип: затримати тепло тіла. Якщо людина вже трясеться, вона може повернути тепло свого тіла зі швидкістю 2°C на годину.

- ☐ не терти тіла, щоб себе заігріти
- ☐ не пити алкоголю
- ☐ не грітися близько вогню
- ☐ всі ці заходи розширюють кровоносні жили біля поверхні і допускають холодну кров прямо до органів
- ☐ не ходити тому що це спалює потрібну енергію

Замість того

- ☐ якнайскорше знайти схоронище
- ☐ пожитися в спімшок, який інсульований від мокрої землі
- ☐ завинутися в якнайбільше верств одягу
- ☐ притулитися до іншої особи
- ☐ пити теплі напої, такі як зупу або чай з цукром

Обмороження (Frostbite)

- ☐ замороження верхньої шкіри, яка стає білою, твердою і задубілою (numb). Найскорше обморожуються щоки, вуха, пальці на ногах і руках
- ☐ швидко розігріти обморожену частину тіла теплими руками або якимсь теплим приладдям, яке не може мати температуру вищу ніж 38-43°C (100-110°F). Вища температура може спричинити більше шкоди
- ☐ якщо можливо, прийняти теплу купіль (38-43°C або 100-110°F)
- ☐ пити теплі напої

Чи у вашому гуртку
бракує доброго голосу?
Чи вашому виховникові
чи виховниці слон став на
вухо? Не журіться - при
помочі касети "В таборі
лунає спів", ви можете на
сходинах відродити плас-
товий спів. Не пережи-
вайте, що касета називається "В таборі лунає спів" - на ваших сходинах також може залунати спів! На касеті новацькі і юнацькі пісні. Слова до всіх пісень є на обгортці.

Касета "В таборі лунає спів" вийшла заходами Станиці Пассейк, Нью Джерсі, ЗСА. Ввесь дохід із продажу касетки призначений на потреби Пластової Оселі - Вовча Тропа.

Касета коштує \$10 + \$1.50 за пошту (амер.\$) і її можна замовити:

Daria Temnycky
28 Standish Dr.,
Clifton, NJ 07013 USA
tel: 201-471-1701

До ЮНАК-а недавно загостив Роман Ревкнів з Великобританії. Роман - засновник групи *The Ukrainians* до якої належав 1990-96. Ми йому дали послухати В таборі лунає спів і ось що він сказав:

Касета *В таборі лунає спів* поділена на дві частини: одна новацька, друга юнацька. Дівчата співають двома голосами і хлопці грають на двох гітарах. Програма пісень дуже добре зложена і різноманітна: є там ранні і вечірні молитви, традиційні пластові пісні, народні пісні і, також, модерні, де вживаються західні мелодії (*Ой поддай дівчино ручку*). Загальний настрій касети - позитивний і дає враження, що слухач є на таборі. Гармонії восьмиро жіночих голосів - чисті і точні із теплими українськими акцентами, підтримані регулярними ритмами двох акустичних гітар. Все на касеті *В таборі лунає спів* - супер. Купляйте її! Обгортка касети, ватра горить, а перед нею пластуни сидять і співають, пригадала мені пластову

платівку *Пласт Співає*, яка вийшла в Великобританії із нагоди 25-ліття Пласту на Заході. Тільки, шкода, що на обгортці нема ні пластової лелійки, ні слова Пласт - і ми відразу не знаємо, що співають пластуни.

Може ви, юнаки і юначки, щось подібного зробили б, бо є місце для нових варіантів. Можна зробити інший вибір пісень, дати інші голоси і інші інструменти. Хлопці також могли б заспівати! Може, кожна станиця щось подібного зробити на ЮМПЗ'98! А, навіть, і більше: можна приготувати між-станичну касету пластових пісень - *50 Років Пластових Пісень на Заході*. Я вітаю пластункам з Нью Джерсі за їхню ініціативу, і заохочую всіх пластунів придбати собі цю касету, а тоді подумати як зробити свою!

ГРИ НА КОВЗАНАХ*

ВИЗОВ

Гравці (біля 20 осіб), поділені на дві групи, що стоять рядами напроти себе у віддалі 20 кроків. Кожна група відчисляє до трьох. На знак провідника гри, всі одинки одної групи під'їждять до другої групи, в якій кожний тримає праву руку витягнутою вперед.

Визовники проїждять вздовж ряду (не більше двох разів, зн. там і назад) і підбирають зручний момент, щоб кинути визов, зн. ударити одного з противників по руці. Тоді визовник скоро втікає до свого ряду, а визваний біжить за ним.

Коли визваний діткнеться визовника заки цей добіг до свого ряду, то бере його в полон, зн. ставить його за своїм рядом. Коли ж визовник добіжить не-діткнений, тоді визваний йде до нього в полон, зн. стає за його рядом.

Опісля викликають одинки другої групи, а перша група стоїть з витягненими руками. З черги викликають двійки, а вкінці трійки. Отже визов кидає кожний лише раз, але визваним можна бути кілька разів. Виграє група, що по закінченні гри, має більше членів.

Індивідуально можна теж признати перемогу тому, що перевів на свій бік найбільше число противників.

МИСЛИВЕЦЬ

Грають не більше 20 осіб. Один - це мисливець, два інші - вовки, решта - зайці. Зайці мають на рукаві пов'язку, що її можна легко зняти. Грище визначене межами площі льоду.

Провідник стоїть посередині грища з мисливцем, а вовки і зайці на протилежних боках. На свисток, вовки починають ловити зайців. Коли вовк доторкнеться зайця, заяць знімає свою пов'язку, стає вовком і починає ловити інших зайців.

Але вовки мусять берегтися мисливця. Він переслідує їх, і коли доторкається вовка, цей виходить з гри.

Вовки виграють, коли переловлять всіх зайців. Мисливець і зайці виграють, коли всі вовки будуть виключені з гри перед тим як виловили зайців.

*КОВЗАНИ = ЛИЖВИ

ПРО

ВІД
НИЦ
ТІВ

ЯК ПРАЦЮВАТИ В ГРУПІ

Твій гурток зголосився спільно підготувати якесь заняття для куреня або працює над спільним гуртковим проектом до III-го етапу. Ти хочеш, щоб заняття добре вийшло або проект який ви підготовляєте гарно вдавсь. Але чи Ти готовий спільно працювати ?

- здай собі справу, що це спільне зусилля і що Ти змусиш виконати свою частину
- відносися до інших з пошаною, вислухай опінію других
- будь дипломатичним якщо хтось в гуртку подасть (в Твоїй опінії) дурну пропозицію
- якщо Ти не погоджуєшся з якимсь рішенням, вислови свою думку у чемний спосіб
- старайся вживати слово "ми": "Що ми будемо робити" а не "Що ви хочете робити"
- після виконання заняття чи проекту, похвали тих, що найбільше причинилися до успіху

Кілька проблем з якими гурток може зустрінутися, коли спільно працює:

Проблема: Один член гуртка хоче керувати всіми іншими членами і казати їм, що вони мають робити.

Розв'язка: Гарно, чемно звернути йому увагу. Можна сказати, "Нам дуже подобаються Твої думки і Ти знаєш, як цей проект зробити. Але ми також хочемо додати свої думки до рішення."

Проблема: Одна членка гуртка нічого не робить.

Розв'язка: Замість нарікати на неї, що вона лінива і нічого не додає, можна дати їй знати, що її вклад в спільний проект дуже потрібний. Наприклад, сказати, "Ти нам дуже потрібна до цього проекту. Ти маєш добрі думки і Ти могла б багато додати до нашого спільного зусилля."

Проблема: Нічого не діється; праця застрягла.

Розв'язка: Зробіть план праці підготовки проекту чи заняття. Нехай гурток зійдеться разом і чітко спише, що потрібно зробити, хто що буде робити і коли це має бути зроблено. Дайте собі короткі речення: що треба зробити до завтра, що до наступного тижня, і т.д. Нехай писар гуртка спише план праці, зробіть копії і всім роздасть.

Проблема: Гурток зголосив спільний проект а тоді Ти побачив, що Ти не зможеш у ньому брати участь.

Розв'язка: Якщо Ти бачиш, що Ти особисто не зможеш взяти участь в спільному проекті, і хочеш від нього відмовитися, це треба зробити відповідально. Дай гурткові час знайти когось іншого, щоб перебрав Твої обов'язки. Якщо цей проект вже був зголошений виховникові, треба йому також дати знати, що Ти не будеш брати участь.

Ти пішов чи пішла із своїм роєм на санки чи ковзани і тепер ви прийшли до Тебе до хати, де батьки мають приїхати по дітей. Але ви померзли! Ось маєш переписи на два смачні напитки, якими можеш загріти своїх новаків чи новачок!

Гаряча чоколяда з м'ятою

Для 6 осіб

Час на підготовку: 5 хвилин

Складники:

- 6 горняток молока
- 12 ложок порошкової чоколяди
- 6 крапель м'ятного запаху

Як приготувати:

- Змішай всі складники в банячку
- Пригрій на кухні на малому вогні
- Час від часу помішуй
- Налий в горнятка і подай

Зимовий загрівач

Для 6 осіб

Час на підготовку: 10 хвилин

Складники:

- 1 літра (32 oz) соку з журавлини (cranberry)
- 1/2 літри (16 oz) яблочного соку
- 3 галузки цинамону

Як приготувати:

- Змішай всі складники в банячку
- Пригрій на кухні, на малому вогні
- Час від часу помішуй
- Налий в горнятка і подай

АНІМОТОСТОРІНКА

Рисунок: Лія Спольська

Пластуни на Інтернеті

Ми вперше писали про Інтернет в числі 3-4/95 ЮНАК-а коли друг Роман Даревич нам вияснив, що таке Інтернет, як можна на ньому знайти домашні сторінки цікаві пластунам. Від тоді, багато нового на Інтернеті. Є там пластова домашня сторінка: <http://www.plast.org>. Нажаль, сторінка ще досі (вже рік) "під конструкцією" і там є тільки обмежені інформації. Є сполуча до сторінки *Український Пласт/Ukrainian Scouting* на якій багато інформації про Пласт - організацію, традиції і історію. На пластовій сторінці знайдете сполучення до сторінки ЮМПЗ'98 і до реєстру пластунів *Пластуни на Інтернеті*. Там можна довідатися електронічні адреси пластунів і вписати свою. До тепер, зареєструвалися УПЮ - 67; УСП - 176; УПС - 51. Подивіться і зареєструйте свою адресу.

Скавти на Інтернеті

Якщо хочете знайти на Інтернеті інформації, які вам допоможуть із пластовими заняттями, подивіться на сторінки, які приготували різні скавтські організації і групи. Але цих сторінок є тисячі, як знайти те, що вас цікавить? Сторінка: <http://inter.scout.net> (*The InterNETional Scouting pages*) має багато скавтських сторінок зорганізованих по темах, таких як картографія, гри, таборування, вузли, виряд і багато інших. Також є сполучення із скавтськими організаціями по всіх країнах світу - найбільше доступні нам є сторінки канадських, американських і англійських скавтів. Під *Ukraine* є сполучення із сторінкою *Ukrainian Scouting* але нема із пластовою домашньою сторінкою, зате під *Canada* знайдете пластову групу в Ст. Кетеринс.

Українці на Інтернеті

Сторінка на якій знайдете найбільше сполучень із різними українськими домашніми сторінками це: <http://www.infoukes.com/wwwlinks/links/index.html> яка має 2,909 сполучень до сторінок з українською тематикою. Сполучення зорганізовані по краях (наприклад: 1,062 сторінок в ЗСА, 363 в Канаді, 1,062 в Україні і навіть 2 в Японії) а далі, по містах, Тому, що Інтернет - демократична медія і хто будь може собі зробити сторінку, а сторінки ніхто не перевіряє, ці сторінки є різного рівня. Але це, що вони зібрані разом допоможе вам перейти їх і знайти такі, які вас цікавлять. Деякі сторінки (зокрема з України) є в українській мові і на це треба мати спеціальну програму, яка читає українські шрифти. Також, багато сполучень із України дуже поволі переходять і будьте готові, що треба буде на них трохи почекати.

Пошта на Інтернеті

Хочете вислати комусь побажання на день народження, чи з нагоди закінчення матури, чи може на день св. Валентина? На сторінці: <http://www.bluemountain.com> знайдете різного роду карточки на висилку електронною поштою. Їх треба тільки заадресувати, вписати коротеньке побажання і тоді ваш адресант дістане не тільки карточку, але карточку яка скаже, танцює або, якщо в нього звукові програми - навіть і співає.

ЮМПЗ'98 на Інтернеті

Організатори ЮМПЗ'98 - це модерні люди і рішили вживати Інтернет, щоб розповсюджувати інформації про зустріч. Домашня сторінка ЮМПЗ: <http://www.plast.mb.ca> і там знайдете сполучення на різні розділи. Там можна виповнити реєстраційний листок на зустріч; знайти електронні адреси членів Організаційного Комітету; вписатися в реєстр пластунів. Там також знайдете сполучення до різних манітобських сторінок, де можна знайти інформації про околиці де буде зустріч. Від тепер на сторінках ЮМПЗ'98 будуть появлятися нові інформації про зустріч.

ОЛІМПІЙСЬКІ НОВИНИ

Надійшла зима, а з нею приходять зимові види спорту, а саме ХУІІІ Олімпійські Зимові Ігри які відбудуться в днях 7-го до 22-го лютого, 1998 в місті Нагано, Японії.

На протязі шістнадцяти днів, найкращі спортсмени світу будуть змагатися за місце найкращих серед найкращих, за золоту олімпійську медаль. Спортсмени будуть змагатися в семи офіційних видах спорту (64 різновиди) та одному неофіційному - сновбордінг.

Українська збірна також прийматиме участь у цих змаганнях. Україна є дуже багата на талановитих спортсменів але, на жаль, через фінансові проблеми, не всі мають змогу вийти на світовий рівень.

Я дуже вдячний Міжнародному Олімпійському Комітетові (МОК) який виділив Національному Олімпійському Комітетові України (НОКУ) \$24,000. Фірма Кока-Кола-Україна також спонсорує українську збірну. Така допомога дасть змогу українським олімпійцям краще підготуватися і можливо прокрасить їх виступ.

Із українських медалістів минулої Олімпіади буде Валентина Цербе (бронзова медаля, біатлон). Також варта звернути увагу на дві українки, які увійшли в команди інших країн: Тетяна Шевченко, фігурна їзда на ковзанах, буде в складі Збірної Німеччини, а Джуді Дідук буде брати участь як член канадської жіночої дружини гокею.

Написав і подав матеріяли
пл. уч. Остап Дубас,
Волохаті Мамути,
ХІ-ий курінь, Торонто

Емблемою ХУІІІ Олімпійських Зимових Ігор є різнокольорова гірська квітка, де кожен листок зображений в формі атлетів з різних видів спорту.

Символом Ігор є Сніжинки (Snowlets), які є зображені як сови, які живуть як в лісах Японії, так і в решті світу. Вони символізують те, що цілий світ буде бачити ці Олімпійські Ігри.

ТУТ Там

В місяці жовтні, наша чикагівська громада відсвяткувала 45-річчя Українського Національного Музею і музейний комітет влаштував бенкет-бенефіс на якому головним промовцем була лейт.-ком. Гайді Стефанишин-Пайпер. Це само собою може вам не дуже цікаве, але для нас, юначок в Чикаго, це стало дуже цікавим коли ми дізналися, що лейт.-ком Гайді була пластункою і ще до того таборувала на нашій старій оселі Беркут. Домовилися ми з нею зустрітись та перепроводити інтерв'ю для ЮНАК-а. Ми не знали чи Гайді говорить по-українському і нам порадили підготувати питання в англійській мові. Гайді просто з леговища приїхала до нашої пластової домівки. Ми її привітали квітами та знімалися разом з нею. Почали ми інтерв'ю і виявилось що Гайді дуже добре говорить по-українському. Вона, так як і ми, закінчила Рідну Школу (св. Константина в Ст.Паул, Міннесота) та колись була виховницею в Пласті. (Інтерв'ю поміщено на ст. 6)

Чикаго, ЗСА

На фото: (зліва, зі задку) Руслана Завадович, Ксеня Ганкевич; (з переду) Адя Кашуба і Гайді Стефанишин-Пайпер в пластовій домівці.

Заскоро закінчилося наше інтерв'ю та Гайді мусіла їхати далі на інші громадські зобов'язання перед бенкетом. Вона казала, що їй було дуже приємно зійтись з нами і пригадати собі своє дитинство в Пласті. На пам'ятку вона нам лишила відзначку Shuttle Challenger і свою офіційну фотографію. Просила нас, щоб ми її вислали копію ЮНАК-а, яку вона могла б показати своїм знайомим-астронавтам.
пл. роз. Адя Кашуба

Альберта, Канада

Табір Варяги на Воді відбувся з 8-го по 19-го липня, 1997 року на Бобровім озері біля Лакк Ла Біш в Альберті. Юнацтво Едмонтону, чотири юначки з Калгарі і одна з Вінніпегу виїхали з Едмонтону ранком 8-го липня. О півдні ми вже були на місці таборування. Відбулося офіційне відкриття табору, а тоді нас познайомили з інструкторами по вітреплавству і канойкарству. В кінці дня ми мали нашу першу ватру на цьому таборі. Наступного дня ми вже почали бути "варягами на воді". Розвідувачі вправляли вітрильництво, а учасники і прихильники – канойкарство. Всі здали ці вмілості, також багато інших: табірництво, куховарення, одне перо, два пера, їзда на велосипеді, рибальство і фотографія. Деякі вмілості, наприклад канойкарство, були

досить тяжкі. Щоб здати цю вмілість, ми мали проплисти канойками 20 км на дводенній прогульці. Ми мали ще одну прогульку – одноденну, пішком. Ця прогулька відбулася в Sir Winston Churchill парку і ми пройшли 20 км.

На таборі ми святкували Івана Купала 10-го липня, трошки пізно, але – краще пізно як ніколи. На ватрі Івана Купала ми співали купальські пісні і після ватри мали купальську теренову гру. На цьому таборі ми гарно провели час, багато займалися і було дуже весело. Погода теж була дуже добра, але найкраще було те, що всім на таборі було дуже весело.

пл. уч. Оля Зарапіна, ІУ-ий курінь, Едмонтон.

Союзівка, Нью Йорк, ЗСА

Фото: Оксана Горіх

На фото: Гетьманівна пл. роз. Тамара Геймур, II-ий курінь, Нью Йорк і Гетьманіч, пл. роз. Павло Фарміга, Пассейк, Нью Джерсі.

Два гуртки юнаків з Торонта: Орли, славного III-го куреня і кілька членів гуртка *Волохати Мамути*, XI-го куреня репрезентували станицю на 36-ій Орликїяді в листопаді, 1997. Підготовка на Орликїяду почалася два тижні перед змаганням. Якраз тоді був учительський протест/страйк в Онтаріо і школи були закриті. Це нам дало нагоду працювати круглий день. Чим ближче Орликїяда зближалася, тим тяжче і довше, навіть ночами, ми працювали.

Вечері перед виїздом буря *Ел Ніно* покрила дороги так сильно, що ми мали сумніви чи наша подорож взагалі відбудеться. Але ми, пластуни, є словні і дотримуємося своїх обіцянок. Ми пережили нашу довгу подорож і з'явилися на Союзівці. Орликїяда почалася відкриттям, рано раненько. Незважаючи на температуру, загін з Торонта (тобто ми) з'явилися на збірці в повних пластових одностроях (тобто в коротких штанах). Перша точка змагу була панель. Треба було, як група, відповісти на два питання на тему Орликїяди - Українська Іміграція в Північній Америці. Наступною точкою змагу була драматична вистава. Ми бачили цікаві вистави - найбільше нам сподобалася сценка про човен з імігрантами. З 15-ти дружин, ми виступали останні та хорошо збавили публіку. Наша точка була радіо-програма на якій Говард Стерн критикував українських імігрантів а імігранти його виправляли.

Остання частина змагу - експонат. Ми показали як українці вплинули на канадську культуру і наш експонат включав понад 60 визначних українських гоксїстів. З експонатів, нам найбільше подобалася книга свого походження, яку зробив III-ий курінь з Нью Йорку. Тоді була вечірка на якій ми гарно забавилися і зустріли багато юнацтва. Надіємося, що знова побачимося на ЮМПЗ'98! В неділю відбувся змаг на ступінь Гетьманіча і Гетьманівни. Новоіменовані Гетьманіч і Гетьманівна провадили закриттям Орликїяди. Організатори роздали нагороди за кожен частину змагу та перші місця за загальне точкування. Перші місця здобули: III-ий курінь ім. Івана Мазепи, Нью Йорк і II-ий курінь ім. Лесі Українки, Нью Йорк. *Гурток Орли, III-ий курінь, Торонто*

Львів, Україна

Вже п'ятий раз в Україні відбувся змаг Орликїяди, цього року в днях 7-9 листопада у місті Львові. Змаг в Україні трошки інакше проходить ніж в Америці: кожний загін дістає свою тему на яку підготує виставу, а експонати (в цьому році афіші) є роблені вже на місці змагу. Перше місце в змагу зайняв 23-ий курінь ім. Степана Бандери зі Львова, а пл. роз. Андрій Горак (на знімці) був вибраний Гетьманічом.

Там

Львів, Україна

Незабутніми стали 20 і 21 вересня для Львів'ян і гостей міста. З великими урочистостями проходило святкування Свято Міста Львова. Активну участь у святі взяли пластуни. Вони організували сходження на міську Ратушу, з якої усі бажаючі мали змогу оглядати святкове місто з висоти пташиного польоту. 21 вересня пластуни пройшли у святковий колоні, яку оплесками вітали мешканці міста. В парку навпроти Університету ім. Франка, було розбито показовий табір. *ст. пл. Богдан Яцишин*

Тут

Івано-Франківщина, Україна

Вже вдруге відбувся в Україні крайовий летунський табір, в селі Луквиці, Богородчанського району, Івано-Франківської області. З учасниками табору працювали кваліфіковані інструктори-летуни, які переводили теоретичні і практичні інструктажі летунства. Можна було літати дельтапланом, яких було кілька на таборі, таких як на знімці зліва. Табір мав зацікавити учасників летунством і заняття вимагали знання і досвіду, а найважливіше – доброго розуміння і придержування важких правил безпеки при всіх заняттях.

Славське, Україна

Ідуть грибники, "Привіт скаутам".
Ідуть перехожі, "Привіт скаутам".
Ідуть пластуни, "А-а-а, табір. Ну-ну."
І ось Гнилий Потік. Піднявшись по потоку непомітно попадаємо в минуле, на табір Vi-Va – Вік Вар'ятів. Залишивши шум міст, забувши правила нечесної гри, про бруд та безпорядок, учасники перевтілюються у колись славетні племена Or-bit-iv, Dir-ol-iv та Stim-oro-iv, які в час Золотої лихоманки ведуть шалену боротьбу за збагачення, здобуваючи "золоті" та "срібні подушечки", які племена "вимивають" у наполегливій праці. Відзначення отримують за певні зроблені справи чи характерні вчинки: *Вождь дня; Кухар дня; Той, що ходить вниз головою; Жителюб; Гордий та незалежний вікінг; Індіанець у бойовому оперінні; Найнебезпечніша людина дня; чи Дикі люди, що зішли з зір*, тощо.

Учасники вправляються на ниві практичного пластування: семінари, спів, ватри, алярми, теренівки, мандрівки, спорт і т.д. Життя нащадків оцінює і скеровує Рада Старшин на чолі з *Божом Сонця Ра* (комендант ст. пл. Орест Кознарський), *Великий Вождь Маніту* (бунчужний ст. пл. скоб Любко Олійник), *Шаман Манула* (лікує випускник вишколу бунчужних ЛШ'97 Любко Ясинський), *Дописака* (пише ст. пл. скоб Олександр Пальков), *Гаманус* (оберегає продукти та кухню Тарас Баб'як). Життя-життєчко, як ясне сонечко, світить, гріє, веселіє, що не день, нові сюрпризи. А у вечері – яскраві ватри, ритуали дикунів та і їх дикунський спів. Так завершується день у Діралів та і ще Орбітів тай ще у Стіморолів.

ст. пл. Богдан Яцишин

Віршик про цей табір

І старшина їх скликає,
І у шатра відправляє.
І добраніч їм бажає,
Та сама ще не дрімає
Бо випробувань жадає,
Ось алярм підготовляє
І ще місяця чекає.
Місяченька дочекались,
На полянку позбігались
Маніту ось свистик взяв
Та на сполох піднімав
До алярму закликав.
Там, напруга не спадала,
Потім всі позасипали,
А я фото там робив,
Та ще золота намив.

Там

З 15.08 по 30.08 на Тернопільщині, Шумського району на горі Уніас, відбувся крайовий табір *Lesion*, який був започаткованим минулого року. Ініціаторами створення стали пластуни старшо-пластунського куреня ОЗО - *Орден Залізної Остроги*. Ідея табору полягає на традиціях мужності, лицарства і любові до Батьківщини, які були започатковані у боротьбі за свій край Січовими Стрільцями. Табір переходив на історичних місцях - це колишнє городище Київської Русі, де в даний час переходили археологічні розкопки. Попри здобуття різноманітних вміlostей - які можна здобувати тільки на цьому таборі: стрільба з лука, мистецтво східних єдиноборств - юнацтво мало нагоду дізнатися про детальну історію існування наших предків.

Самбір-Галич, Україна

Табір Дністер '97 відбувся з 14 по 24 серпня. Мандрівка Дністром розпочалася зі Самбора а завершилася у Галичі. Наша флотилія складалася з дев'яти байдарок, які ми, після довгого збирання, винесли на воду. Тривожний перший доторк весла до води, і байдарка рушила в дорогу. На місці першої ночівлі нас приязно зустріли місцеві і приїжджі комарі, які протягом майже всієї мандрівки були нашими вірними супитниками. Наступного дня ми минали села, що постраждали від повені. Вода у Дністрі була брудна і ми почали занепадати духом. Щоправда, з захопленням слідкували за зграями диких птахів: качок, чапель, лелек, ластівок, лебедів, чайок. Вони саме збиралися у далеку дорогу на південь. Поступово русло Дністра, спочатку вузьке і поросле вербами, ставало ширшим. Вода чистішала. Сонце майже не ховалось за хмари і фарбувало наші тіла у темний колір.

Усе це потрохи розвіяло наш сумний настрій. Ми почали змагатися, навипередки плити байдарками, які поступово ставали нам другим домом. Зупинялись на довші відпочинки на чудових притоках Дністра - Свічі та Лімниці. У кінцевому пункті нашої подорожі влаштували триденний табір. Ходили у мандрівку до древнього городища Галича біля с. Крилоса, на старий зруйнований замок у новому Галичі. Усі ми, 20 членів 23-го куреня ім. С. Бандери у Львові, будемо довго пам'ятати цей табір. Тут ми краще пізнали себе, своїх друзів, згуртувались і багато навчилися про рідний край. *пл. скоб. Василь Буцак*

ЮНАК - журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Передплати пластуни в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до Адміністрації Видавництва. Річна передплата: \$25 (ам).

Матеріали до цього числа ЮНАК-а подали: гурток Орел, гурток Мари, пл. роз. Андрій Колос, пл. вір. Ляся Спольська, пл. уч. Орест Дубас, пл. роз. Ярослав Дідух, пл. роз. Адя Кашуба, ст. пл. Богдан Яцишин, ст. пл. Левко П'ясецький, ст. пл. Тарас Снігура, ст. пл. Андрій Гарматій, пл. сен. Юля Кашуба, пл. сен. Любко Романків, пл. сен. Богдан Колос, пл. сен. Влодко Луців, пл. сен. Орест Джулинський, пл. сен. Дарка Темницька, пл. сен. Всеволод Соколик, пл. сен. Дарія Даревич, Роман Ревків. Щира подяка ст. пл. Андрієві Заярнюкові за коректу і поради.

Пожертви на видавничий фонд ЮНАК-а

Замість квітів на могилу бл. п. Івана Стефанока, батька пл. сен. Романа Стефанока, Детройт, ЗСА.разом \$ 245

- пл. сен. Ігор і п-і Арета Захарій\$50
- пл. сен. Олександр і пл. сен. Дарія Якубовичі\$50
- пл. сен. Зенон і пл. сен. Мирослава Голубці\$50
- д-ри Ярема і Христина Раковські\$25
- гпс. Марко й ст. пл. Дарія Якубовичі\$20
- гпс. Левко і ст. пл. Галина Голубці\$20
- гпс. Роман Якубович\$10
- гпс. Олександр Якубович\$10
- пл. сен. Марко і п-і Марія Бей\$10

Українська Національна Кредитова Спілка, Монреаль
(Роман Бачинський, менеджер)\$100

Українська Народня Каса в Монреалі\$100

п-н Ярослав Цюк і п-н Олег Цюк, в пам'ять дружини і
мами, сл. п. Ольги Цюк\$120

Plast Publishing gratefully acknowledges the support of Human Resources Development Canada through the Summer Career Placement Program.

Поправка

В числі 3/97 ЮНАК-а, на ст. 4, Історія Пласту 1948 - 1962, зроблено помилку. Написано: Уповноважені були: на Канаду - пл. сен. о. Василь Івашко. Повинно бути: пл. сен. о. Володимир Івашко.

У видавництві ЮНАК-а

До видавництва ЮНАК-а у листопаді завітав німецький скавт - Франк Шварц, із міста Гамелін. Франк недавно почав подорож довкола світу - був в дорозі на теплу Флориду а до Канади плянував повернутися в літі, мандрувати в Скелястих Горах. Пізніше мав їхати до полудневої Америки де буде брати участь у скавтському джемборі в Чіле в січні, 1999 року. Ціла подорож буде тривати три роки - в Німеччині Франк залишив працю, зліквідував своє помешкання і з наплечником та шатром вибрався довкола світу. Він збирає всього роду відзнаки, і має около 400 скавтських відзнак. Франк відвідував пластові юнацькі сходи і показував свою збірку відзнак а пластуни Торонта подарували йому кілька пластових відзнак. Обіцяв, що із своєї мандрівки буде до нас писати.

КОНКУРС

НА ПРОЄКТ ВІДЗНАКИ ЮМПЗ'98

Організаційний Комітет ЮМПЗ'98 проголошує конкурс на проєкт відзнаки зустрічі. Конкурс відкритий для всіх членів Пласту у світі. Особливо заохочуємо пластову молодь.

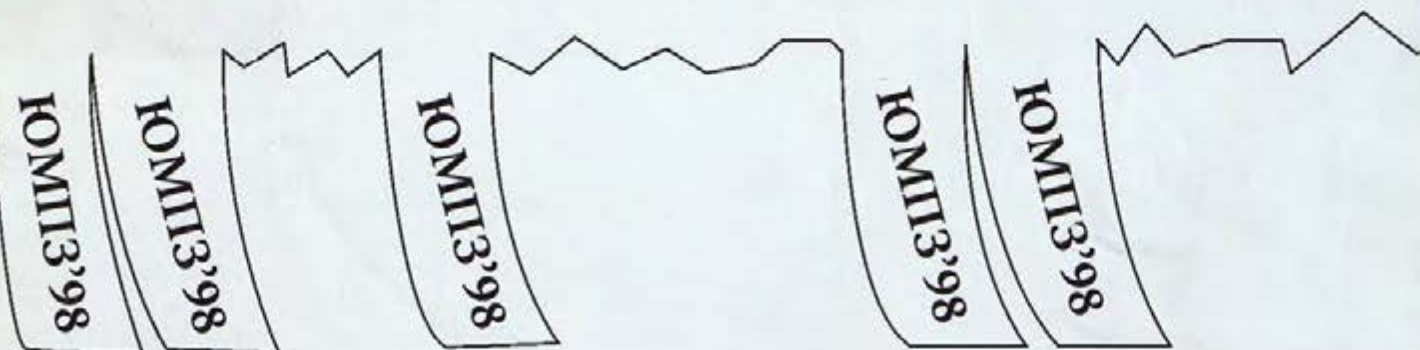
Тема	Проєкт відзнаки повинен віддзеркалювати відмічення 50-ліття Пласту в Канаді та в Америці (Золотий Ювілей Пласту в Північній Америці, 1948-1998)
Матеріал	Металь золотого кольору, або металь золотого кольору та емаль
Колір	Золотий, або золотий і три краски максимум
Форма	Без обмежень
Величина проєкту	Довільна, але мінімально у двічі більша, як остаточна величина відзнаки
Величина відзнаки	Приблизно 1.25 ін./3.3 см., якщо квадрат

Інформації про автора проєкту (ім'я і прізвище, адреса, ч. телефону, пластова приналежність) просимо подавати тільки на зворотній сторінці проєкту.

Реченець надіслання проєктів: 28 лютого, 1998

Адреса висилки проєктів: Plast, YuMPZ'98
2199 Bloor Street W.
Toronto, ON M6S 1N2
Canada

Вислід конкурсу: Ім'я першунів буде проголошене у пластовій пресі та під час зустрічі. Першуни одержать грамоту, відзнаку і сорочинку ЮМПЗ. Знимка пластуна чи пластунки, що виграє перше місце, буде поміщена у пам'ятковому виданні ЮМПЗ'98.

За додатковими інформаціями можна звертатися до:
пл. сен. Дарії Даревич, тел 905 848 6997, факс 905 270 1530
або до ст. пл. Тамари Онищук, тел 416 234 8474, факс 416 234 9789
Інформації про ЮМПЗ'98 можна знайти на Інтернеті: www.plast.mb.ca

Читайте в наступному числі про:

ЮМПЗ'98 - підготовку

ЮМПЗ'98 - фотоконкурс

ЮМПЗ'98 - заробітки

ЮМПЗ'98 - пісні

